

№ 25.

29. gada.

Mahjas Weefis

Ut pascha nifushehiga augusta Cœsara webleschanu.

1884.

gahjums.

Malka ar pefuhitishanu par pasti:
 Nr. Peelikumu: par gadu 2 r. 35 L.
 bes Peelikuma: par gadu 1 " 60 "
 Nr. Peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
 bes Peelikuma: par 1/2 gadu — 85 "

Malka bes pefuhitishanas Rigā:
 Nr. Peelikumu: par gadu 1 r. 75 L.
 bes Peelikuma: par gadu 1 " " "
 Nr. Peelikumu: par 1/2 gadu — 90 "
 bes Peelikuma: par 1/2 gadu — 55 "

Mahjas Weefis isnahki weentreis pa nedeku.

Mahjas Weefis teek isdots festiveinahm
no plst. 10 fablot.

Malka par fludinašchanu:
par weenas slejas smaltsi rafstu (Peit)-
rinou, jeb to weetu, to tāhda rinta cezem,
malka 8 lap.

Redakcija un ekspedīcija Rigā,
Grus Platess būtību un grāmatu-dru-
latāvā un burtu-leeturē pēc Pehtera
baņizas.

Mahdītājs. Jaunalahs finas. Telegraſa finas. — **Grafiekes finas:** Widaugstakais Manifests. „Austra.” Baltijas skolotāju seminarija. Sargatess lauzinees! Jaun-Dubuliņa. No Smiltenes, Ruzava. No Jodeš. No Češavas, Werowa, Rischni Novgoroda, Daiklava, Kaulstija. — **Arhīmes finas:** Wabzija, Nestola, Grāzija. Pareise. — No 1. junija fini gadā. Nodala preefsh semtopibas, amatneibas un tirdzniecības. — Peelikumā: Santa Lujza. — Graudi un seidi.

Parfinu

Teem lāstajeem, kas gribetū „Mahjas Weefis” uz nāklamu pusgadu, t. i. no 1. julijs līdz 31. decembrim, apstellet, tā finoju, ka tādas apstelleshanas labprāht peenemu. Maksahs par to pusgadu: kas pa pasti ja pefuhitishita ar Peelikumu 1 rbl. 25 kap., bes Peelikuma 85 kap. — Kas tāpat Rīga fānu lapu grib fanēm, teem maksahs ar Peelikumu 90 kap., bes Peelikuma 55 kap. Uzvisi apstelleshanas un fanemshanas weetas paleek tāhs paschas, kas gada eefahlumā bija usdotas. Sche kālāt ari jasmo, ka no 1. julijs sahktot „Mahjas Weefis” isnahks zitādā formata.

Jaunakahs finas.

Widseme. Par Widsemes muischneiku pre-dites beedribas wirtsdirektori landrahta G. v. Hagemeistara weetā eezelts landrahts G. barons Dierenhausens Inzeemā.

Kursemes gubernators, geheimrahts v. Lilenfeldts, 12. junija aisbraūzis uz ahrsemehm, gubernas pahrwaldibū nododams wizegubernatoram v. Heykingam.

No Baldones. Kahds muischas kāps, kas ar fānu feewu ween’mehr eenaidā dīshwo un wīnu brefmigi dausa, trescho Leeldeenas rihti, 10. aprīls, bij atkal fanihbees. Wīsch isbrauz pats uz plazi, un wīna feewa pa to brihdi eet apmeklet fānu mahti un mahsu. Wihrs, to pamārijis, dzenahs braukschus feewai pakat, un to panahk ne tāhā no mescha masas; nem to tuhlit un fāseen, eelek ratōs un eewed meschā. Tur to peeseen pēc rateem, un tad nehmis papreekshu ar schagareem kāpat un beidzot fābzis laust tādas preedites pahtagas kāhta rešnumā, kamehr 6 gabalas bija fāsitis smalskis sprunguldīs feewai uz plīkāhā meeshām; tikai bīschkin dīshwū atstahdams, to atkal eelizis ratōs un pahrwedīs mahjās, peeteildams, ja ziteem ko buhs teikt tad dīshwū nebuhs atstah. Kahds wihrs to bija noskātijees, un ari es pats to weetu tiku redsejīs, un tos toku gabalus fālafiju, kuri, kā no tōka zīrftas fākidas, kārs fānu gabalu bija aiskrituschi. Wihrs nemits teefas ismelieschanā. — 23. maja pusdeena usnahza bahrgs pēhriona gaijs ar leetu un krūfu, kas dascheem rūdsus nosīta; tāpat ari tuhlit otrā deena, pusdeena laikā, usnahza atkal tāhds pats leels leetus ar krūfu, kas nosīta atkal daudzeem rūdsus, kam wehl bija palīkuschi weseli no pirmahs krūfas. Daschi jaw

ir tos noplāhwūfchi, un ūhs tās weetā zītu labibū.

(Latv. Arw.)

Kurska. Gorochowas fāhdschā ne īen atpaka-notizis fāhdsbā brefmīgs atgādījums: Semneeku mahjā psalmu slaitītājs pēc lihka slaitīja eeraostos pahtarus. Uz reisi wīsch pāmāna, ka lihki fāstahs. Pahtarneeks isbailes eekle-dīshās un lihkim pa galwu fāhā fist ar fānu leelo grāmatu. Wīsa mahja bij pīldīta bēhreneekem. Pahtarneela kīleōseens usmodīna gulofchos, kuri tāpat isbijusches fārāidā un kriht. Wīsi kīleēs un brehz un grib aīsbehgt no brefsmu weetas. Pēhdīgi kāhdi 10 zīlwēki fākriht zīts uz zīta. Kīretīnī dausījis, pātarneeks pāmāna, ka is fāhīka, kas apkāhts fākīdrāutu, išlez fākens, kamehr mirons ne-kuīstādāmēs gut jo projam. Nu fināms nomāna baiku zehloni. Pahtarneeks apmeirina radūs, teem pālihīdams pēzeltees fāhās. Bet diwās feewas paleek gutot. Weena no winahm, wēzuma gādīs, bij nospeesta, turpretim otrā, widejīds gādīs, tā bij fāspāidīta, kā mas zerības uz iswēzelīschānos.

Masana. Ahrkārtīgs gadījums tur notizis kāhdā fāhdschā. Semneeks bij ehdis traķas zuhkas galu un naktī fākodījīs fānu feewu. Uz rihta pūst ari pēc feewas manitas traķuma fīmes. Par to fāhdschā fināms iszehļūfchās leelu leelās isbailes, un rēadnīks nelo labaku nefinājis darīt, kā semneeku — noschāndams. Seewu nolika drošchā weetā. Leeta fināms nemta ismelieschanā.

Wabzija. Emfes bādes pilsextā, kur ēiars Wilhelms tagad usturahs, kā Minchenes „Allg. Ztg.” fino, išgājīschō fāehīdeenu ēfot apzeetināts kāhds zīlwēks, kas laikam nodomajis isrihīkot usbruzeenu pret ēiarsu Wilhelmu. Pēc wīna atradīscīi rewolveru ar patronahm un dunzi. Apzeetināts bij Emfē atnāžis

is Koblenzas. Zelā wīsch meschā bij māh-zījees fāhaut. Apzeetinātās tīzis nowests uz Koblenzu, kur eesfāhts pēnahlofchāis īsmelējums. Apzeetinātās ēfot kāhds jauns kūgnīneks, bet tuvaku fini par winu wehl trūkst.

Londonā ispanūfchāhs finas, ka Iru fā-fīwehretee turpmāk nodomajot išrihīkot dinamīta attentatus newis „no apāfchās,” bet „no augfchās.” Proti wīni grībot nākīs laikā ar gaīsa fāgi usbraukt gaīsā un tad no augfchās apmehtat Londonu ar dinamīta bumbām, elles maschinām un zīteem tā-deem sprāhgstošīem rīkīem. Waj ispaustai finai nopeetns pāmāns, jeb waj ta tīk isdomata lauschū bādeshanas labād, wehl ne-fināms.

Telegraſa finas.

Peterburgā, 14. junijā. „Waldības Webst-nēfis” iſsludina ēiarsišku uļaſu, kas nosaka, ka wāſīts bankas biletēs serījas 200 līdz 204 īsmaināmās pret islaishamām serījamēm 280 līdz 284.

Rischni Novgorodā, 13. junijā. 7. junijā Kunawīnas preefshpilsextā notikusčas Schihdu tražes, kuri dehāt līdz 100 zīlwēku apzeetinati. Īsmelieschanā iſfāhītā. Tražē nosītē un īlīmīzā mirusčee Schihdi tīka 9. junijā paglabati. Laibaki nemeeri naw notikusči. Gubernatoris islaida fāhīdu finājumu: Īspaustu melu walodu dehāt, ka Schihdi Kunawīna nokāhwūfchi kīstīgo lauschū meitu, es finoju: Schahdas walodas pārišam bes pāmāta, ka īsmelieschanā to pēerādijuſe.

Londonē, 13. junijā. Uz tureeni no Konstantinopeles atnākuſe fina, ka Durku wal-dība nospreedū ūpeenīt ūsaizīnājumi ū konferenzī ar to nosāzījumi, ka sultānam paleek wītas pahrwaldneeka ūfības par Egīpti.

redsi, ko tu ihsti eepirzees un galu galā isnahk alasch, ka tu pee wifa lehtuma schoreis pahrpixzees. Tapat tas eet pee sawu raschojumu pahrdoschanas. Daudseem wehl buhs labi atminams nesenais notikums ar weenu no Riga firmahm. Man schoreis jasino par kahdu otru tahdu beedri, kas atrobdahs no schahs paschas leelas eelas drusku sahndas, kahdas basnizas tuwumā un leeliski „scheftejot“ ar kahdu ildeenischku un swarigu lauzeneeku raschojumu. Firmas weikals apsīhmets ar it leeleem selta burteem, bet ihpachneeka wahrda par welti mellesi (un tas ne bes noluha). Man nu gadijahs schinis beenās pahrdot labu leelu partiju schahs prezēs, un isdsirdejis, ka schi firma schai laukā ta leelskā uspirzeja — nogahju un peedahwaju tai to. Galwoju par labu prezē un nolihlahm bes kauleschanahs pahr zenu us wahrda, kaut gan man bij sinat, ka pirzeja — seeweete, un ka us feeweeschu wahrda, ka faka, nelad newarot palaiestees. Kad preze bij par labu fanemta un nodota, tad isluhdos samaksas, bet — tē nu bij tas aklis! Godigā pirzeja fahka grofitees, un redsi kahda nelaime: meita ejot druzin isgahju un naudas fahes atslehgās newilot lihds panehmu. Lai tadehk peenahkot pehz kahdas pusstundinas pehz naudas. Neko fauna nedomadams — paliku ar to meerā un kaš nu gan ka godigs zilwels ees tuhlin schaubitees tahdas leelas firmas buhfschanās?! Aisgahju un atnahzu atkal nosazitā laika; bet Deewin! „sila drusku pagaidit!“ Lika nahkt atkal walara, tad rihtā un lä wehl waikreises un alasch par welti — wenadi wehl naudas ne-ejot. Nelihdseja ari ne ka mana ijskaidroschana, ka tagad mahjās pats leelskais darba laiks, ka es eebrauzis pehz nepeezescheschami wajadfigu preefchueepirkshanas un ka naudas nedabujot, man japaleek bes tahn. Welti aifrahdiu ari us to, ka wairak wedeji ar firgeem, kas jaw otru deenu weltigi gaida un tehrejabs, zeredami us prezehm. Wiss tatschu ne ka nepalihdseja un man bij wesumneeki beidsot ja-atlaisch tukshā us mahju, pehz tam kad tee bij weltigi nokawejuschi tilbauds laika un istehrejusches, un tā bij japaleek ari bes prezehm, kaut gan to jo ne-peezeschami wajadseja, jo nebiju zitas naudas lihds panehmis (un neba katram ar ir lo panemt!), zeredams to dabut par pahrdotahm prezehm. Dizedams wehl weenadi godigahs kuptschenes wahrdeem, ka rihtu dabuhschot naudu, es paliku wehl weenu deenu Riga, bet kad atkal nonahzu pehz naudas, tad godigā Pruhseete rāhdija us teefas sehgeleem, kas bij peeliki bodes inventaram, pee tam isskaidrodam, ka tagad nu wairs noko newarot darit, bet ta leeta ejot tik tā, formas dehls, un wina pehz pahra deenahm gan atkal andeleschot tahak uit man godigi aismalkschot, lai til wehl pagaidot. Kad nu reis mana pazeetiba bij beigusees un es sahku draudet ar apsuhsibū par blehdibū, tad godajama kuptschene palika it pilka un usfauza man: „Wat menen Si, dat i nit bezahlen werd?“ Un kad es nu wairs ne par ko negribeju ustizetes schai „deutscher Treu un Chrlischeitei“, tad pēsolija man, lai nemot wehl nepahrdoto prezē (sazisim sveestu) atpaka un par istruhltoscho buhfschot aismalkat. Gudroju nu, ko darit? Waj elaistees garā dahrgā progesē, waj nemt tuhlin, ko wehl dabu, jo neweens ar newareja sinat, ka beidsot jel zit nezik wehl isdabuhs. Tā tad eegahju us prezē

atpaka nemšchanu. Sazišchu tik ihsti, ka dabuju tikai daku un wairs ne wišu sawu, pee tam famaisitu un dauds fliftaku, kura nu bija jahahrdod apalsh genas. Zaur godigā „gescheftmacherenes“ weillo swehscham pāsaudeju ari labu dala no sawa un par istruhltoscho prezē gaidu wehl lihds schodeen samaksas, kaut gan leelsā firma teescham pehz kahdahm deenahm atkal, un nu jo „slotti“ us preefchhu tirgojahs. Wehl japeemin, ka schi godigā tirgotaja islikahs rakstīt nemahkot un sila jaunam skukam, kuru par sawu meitu dehweja ar sihmulī tahdu paradu sihmi skrihwet: Für Butter zu bezahlen . . . Rubl. Meitene ari pate parakstijahs. Kad nu es, kaut gan ne jurists, ne-atsinu tahdu par pareisu un leedsos pretim nemt, tad strupi atteiza, ka nekahdas nedabuhschot un pēbilda turklaht, ka firma ne-ejot ari nemas us wina wahrda. Wehlsak dabuju pee polizijas sinat, ka schi firma jaw wairak reises tahdus, wai tam lihdsfigus tikus isdarijuse un daudsreis teesahm bijis palihgā janahk, bet ta pratuse gandribi arween tā ismanitees un ijsgronees, ka alasch ar weselu ahdu ijsprukuse un pahrewejeem skahde japeezesch, kaut gan azim redsot krabpshana un blehdiba wina dari- schanās bijuse nomanama. Sinams, ka sem schahdahm sposchahm firmu schiltehn ween- teesigam godigam lauzineekam nenaħks nelad tuhlin prahā, krabpneekus mellet un tadehk gan derehs leeti schis pēdīshwojums dascham preefch ishargaschanahs. Bisderigasi un pa- reisali buhs tadehk pahrdot sawu prezē tik labi pasihstamahm godigahm firmahm, waj ari nepasihstamahm, tikai 2 leezneeku skah- buhfschanā, pee kam wajag tuhlin pastahwet us pilnigu naudas ismalkscham, jeb zitadi prezē us pehdahm atnemt. Un ja tas nenoteek ar labu, tad zaur posiziju. Jo — zitadi zekahs tikai toti dauds nepasihstamahm un sau- dejumu. Tadehk wehl reis salu: Sargajees, lauzineeku, no Riga blehscheem!

Lopu mehra dehls, kas ijszhees Igaunija, Widsemes gubernators aiseledsis, no Igaunijas Widsemē eewest lopus.

Iaun-Dubults, ka „Rig. Ztg.“ raksta, nakti no festdeenas us swetdeenu, sagli meh- ginajuschi ajsnest dehlu laipas, bet no gorodwoja tiluschi peekerti un apzeetinati.

Marienbade pee Dubultem. Professors Polotebnows Kreewu weselibas kopschanas beedribā loti usslawejis Marienbadi pee Dubultem. Winsch wahrdsis ar kronsli sozitawu reumatismu, apmeklejis dauds eelschemes un ahrsemju yeldetawu, kamehr beidsot nonahzis Nordströma dseedinatawa pee Dubultem, kur tas atradis wisi, pehz ka eelschemes un ahrsemju yeldetawās weltigi meklejis — skaito, skaidro juhru ar besgaligo apredsi, aishwehjo un loti brango gaisu; brihnumi jaiku skatu us muhchigi dshwo, muhchigi atspī- dīnamo juhru, jaiku peekrasti ar 50 solu plato jafo plawni, aif kuraas pajekahs smar- schigahm preeدهم apaugusie ūmīchhu kahpa: tahak wisskaistakas plawas ar klasiski eetaisito kumisa eestahdi. Pa labu roku, tuvu pee juhmalas stahw loti brangi eerikhkotači akziju nams. Pahrtika un kortei ir brihnum brangi un lehti; brihnum jaiku dahrsi, loti kreetna musika. Bet schi musika now nekas pret to majestetisko musiku, ko wehjch taifa zaur preefchhu galotnehm un pahr lihdseno juhras spoguli puhsdams. Bet Dubultu ihstena pehrle paleek arweemu Dr. Nordströma dseedinatawa,

kas brihnum brangi eerikhkota un kura pil- niga ustura un ahrsta padoms maksā tikai 25 rub. par nedelu! (B. W.)

No Smilenes sino, ka dauds wezaku wada sawas meitas us pilsehtu, Iai winaas tur tiktu isglihtotas. Bet starp teem wezakeem ari atrodahs daschi, kas tik sawu meitu wada tur weenu masu laizini, to godu gribedami, ka winaas meita ari pilsehtā bijusi. Tahda wezaku meita tad tur ne-ismažahs pa to maso laizini nekahdas isglihtibas, bet tikai uspuhstees un leelitees. Tā kahdas Smileneeschu mahjas wezali wadija sawu meitu pilsehtā. Nebija jaw pusgads pa- gahjus, jaw mahte sahki wina teikt un godat un faka, ta mana Annina ir jaw gaischaka valikusi. Pehz kahda gada laika schi meita nahk sawa tehva mahjās. Mu schi ir pa- likusi tik laiska, gut lihds pulksten 8 un newihscho wairs ne pati few uhdens eenest, to masgatees, tura to par prastu.

Ak sawu leelu uspuhshanas wina nemahk wairs sawu mahtes walodu kahrtigi runat. (B.)

Ruzawa ir 5 krons domenu-muischu saweenojums Deenwidus-wakara-Kursemē. Bes Wahzu tautibas muischu rentineekeem tur dīshwo ari labs pulsinsch amatneeku, ka p. p. 13 podneeli, 6 kaleji, 6 mastirgotaji u. t. pr. Dehlabaka esklata schahs skolas dibinashanā, derehs schahdas sinas par pagahjuscho laiku: Ruzawai ir ta laime, saukt jaw no 1852. gada par sawu jaunibas skolotaju un isglih- totaju kreetno Chr. Schönberg fgu. Tīfai ar masu Wahzu un Latweeschu skolneeku pulsini winsch usnehma sawu barbu Ruzawa. Ruzawa ari tagad wehl wis nepeeder pee bagatajeem apgabaleem, bet torefi, preefch 30 gadeem, ta bij fauzama par skaidri nabadsigni un tulshu. To eewehrojot ari skolneeku skaitis peenehmahs tikai ar laiku un lehnahm, lai gan skolas-nauda istaistija tikai 6 rublus no katra behrna par gadu. Lihds 1860. gadam Schönberg kgs strahdaja weens pats pee 30 skolneekem. Pa tam wina pascha dehli jaw tik tahk bij pa-auguschi, ka teem wajadseja augstakas mahzibas. Ne-eespehja, suhtit 2 dehlsus us reis pilsehtas skola, wina pēspeeda, peenent mahjā kahdu filologu. Daschhu turigu un ari masak turigu wezaku behrni pēbee- dīojahs pee schahs mahjās-mahzibas, kuras panahkumi isdewahs ihsti teizami. No Ruzawas skolas isgahjuschee mahzeli, kas tīka atrasti par pilnigi sagatavoteem us Leepajas Nikolaja-gimnāfijas widejahm un pat augstakajahm klasēm jeb ari eestahjahs par apteeku mah- zelkem, krons eerehdneem jeb elementar- skolotajeem, bija wefeli meefā un garā un isturejabs teizami jaunajās weetās. Zaur to kauschhu eewehriba tik pēgresta Schönberg kga skolai Ruzawa. Schi skola atrodahs weselibai derigā weetā, meschmālā pee upites, 7 werstes no juhras kasteem. Tā tad schē juhreas gaisi weenojabs ar preefchhu un egli isdwašchojumeem un palisa jo derigs skolas mahzeliem, kas schē skola dabuja kreetnu mahzibū un kolu pa-ehnā atrada jaiku spehles- weetu. No tuvalajeem apgabaleem pat no tahleenes skolneekli tīka westi us Ruzawu un ustizeti kreetnajam paidagogam. Starp teem atradahs ari daschi pilsehtneeku behrni pat no Riga un Peterburgas, kas Ruzawa no-

nahkot daschureis bij stipri vanhkuschi, apseeti un plahstereem aplipinati u. t. pr. Pehz laika laika Ruzawas skolas gaifā plahksteri un apsehjumi wairs nebij wajadfigi un pehz ne dauds gadeem behrni atgreesahs pilnigi weseli pee wezakeem atpalat.

Pee schahdas skolneeku wairoshchanahs skolas ruhmes gribot negribot bij papaplachina. Skolas dibinatajs uszhela — lai gan leeleem gruhtumeem — patē us sawu rehkinu prahwu un derigu skolas namu, pee ka tagad jaw wehl treschais preebhawet. Mu bij eespehjams usnemt wijs, kas peeteizahs. Skolneeku skaitis pee-auga us 132 un tagad skola atkal papaplachina, kas nu notiks, kad Schönberg lga dehls dabujis konzessiu, eerikot angstaku mahzibas-eestahdi un pensionatu. Ar nahkocho pušgadu jaunā eestahde tiks atwehrta. Gewehrojot, ka mafsa naw leela, jazer, ka skolneeku retruhls. Vispa gada maksa istaiša 232 lihds 246 rubli, pehz klases, kurā ktrs eestahjams. Pee pascha skolotaja 20 mahzelli war eestah-tees ari maiša; bet ari par masak turigeem ir labi gahdats. Tee war dabut ahpuš skolas, bet skolotaja usraudzibā un pahrsfina-ſchanā, pee ihpascha ekonomia par tikai 75 rbi. gada mafas spēhigū un weseligu ehdeenu; skaidras naudās weetā wezaki ari war dot prowiantu.

Schahs jaunās skolas nosluhks ir, sagatavot skolneekus us klasisko gimnasiju tresho klasī (Tertia), bet daschi jaunekli ari warehā sa- gatavotes us eestahschanos realskolās jeb seminarijas. Schönberg lga (tehwa) diuklasīgā elementarfcola netiks wiš atzelta, bet pasikls par preeskohskolu progimnasijs. Schini ele- mentarfcola tagad usnemt ari tadhuis behruus, kam wehl jamahzahs lasit.

Jaunās skolas wadischama peederehs jaunajam Schönberg fungam ka direktoram un wišč tiks schai amata pehz eespehjas no tehwa pabalstits. Dehls, ka protams, strah- dahs tehwa garā, kas zaur ne-apnikuschi uszihitibū un neschaubigu uszihitibū eemantojis tik kreetnus panahkumus un tik dauds mi- lestibas no saweem mahzelleem, ka gan ktrs no ūrds wehlahs, lai Deems swēhiti un paschirkitu ari wina dehla darbu schai swa- rigajā laukā.

No Zodes. Seemas fehja pušlihds labi iszeetuse lehno, flapjo seemu; semakds laukds kweeshi un ūrdi gan pawahji, dascham pat sche un te gabals bij ja-isar preeskoh wa- raja. Ari ilgas naktis — salnas un aufstais seemela! wehjisch deesgan maitaja seemas fehju. Ahbolinch folia schogad dauds labaku plauji, neda pagabjuščo gadu. Wasaraja lauki bij schowafar grehtali fastrahdajami, kas nahza zaur tam, ka pawafara eesahkumā bij ilgi flapjs un aufsts; tadeh ari schogad valikahn drusku wehlaku ar eesehschamu, nela ziteem pawafareem.

15. majā pee mums notikahs schahds behdigs notikums. Zodes masas muiščas Zeribas arendatorim, kahds 14 gadus wezs ganu puifa pakahrahs. Nelaimigo atrada ar pateewu auksi, pee sema, teewa alfnischa, ar zileem pret semi atspeeduschos, sawu garu islaiduschi. Nelaimigais bijis sawam fungam, ka ari wezakeem jo mihtsch un paflaufigs behrns, ta ka nekahds eemeſlis nebuhtu domajams pee paschnahwibas. Puifa bijis tik ko kahdu pustundu weens patē pee sawa ganama pulka, kur to ziti naw redſejuscht. Pehz mineta laizina deenast-

meita nefs puifikam palaunadi un atrod scho jaw stihwu. (B. S.)

No Gezawas. Awises, tikkab Wahzu, ka Latweeschu, pawafar' sinoja par Kursemes Latweescheem, kas leelobs bards dewahs zaur Kigu projam us eelschguvernām, tur meklet faldu maissi un labaku laimi, jo dsumtenes maise teem bija paliku vuhtu. Kahdu leelu laimi tur atraduschi, redsams pee wiſeem teem, kas, ka tabs paschā awises tagad wehsti, gan ar sahdeem rubulischem kule aifgahja, bet jaw pehz nedauds nedehahm pehdigi pliki un nabagi us fmahdeto dsumteni atkal naht atpalat. Un tahdu naw mas! Ari no Gezawas un apkahrtejeem kona pagasteem, zil mums tapis finams, kahdas 6 kalpu familijs preebedrojabs tah- deem laimes mekletajeem, zehlahs spahrius un laidahs projam us Nowgorodas un Pensas gubernām. Notureja viens wehl uhtrupes, us kurahm, ka jaw tukšā pa- wafaras laikā, til koti mas pirzeju sanahza, un tamdeh pahrdewa par smella naudū sawus ūrgus, lopus, aitas un wiſu eedſihwi. Kas par to, ka wiſs gandrihs par pušwelti bij ja-atdod, kad til zil nezik kule, ta ka dželššekli un zela tehriu war aismalſat, jo tur nonahkuseem wairs nekahdas behdas — tur jaw laimes mahmina isvalot sawas bagatahs dahuwanas netik pa fajahm ween, bet tuhlit pa weselahm reeklūchahm! Kas tahdahm winu aplamahm laimes žeribahm runaja preti, tapa eerandsis par slaugi, kas labuma nenoalahlejot. Ta tā ap Jurgu laiku aifgahja. Bet ka tur isbewahs? Ne- bija ne 4 nedekas, tē jaw 2 familijs atkal mahjās. Un ak tāmu postu! Seule gluſchi tukša, un ne kreatni drehbju wairs naw, jo us zela bija papahrdod; weetas ari ne- kahdas newar atraſt, jo fainneki, finams, pa Jurgeem ūrim wajadfigos kālpus ir peenehmuſchi. Un tāmu nepatikscham, zil kahdis tē patikschu ūnkarig! Ktrs prasa un grib ūnat, ta tād iſtē ūneschā weetā eſot, un kapebz til drihs atkal pahrahkusch. Turflaht daschs labs nemahs winus ari preebot. — Ka pahrahkusch ūnkarig! — Ūn ūnkarig! — Ūn ūnkarig!

No Rundawas puſes „Latweeschu Awisem“ raksta: Aifgahjeji, kas schi pawafar' no dascheem Kursemes apgabaleem dewahs us kreewi, us Nowgorodas gubernā, naht atkal us sawu dsumteni atpalat. 25. majā ūnkarig! ūnkarig! ūnkarig!

No Rundawas puſes „Latweeschu Awisem“ raksta: Aifgahjeji, kas schi pawafar' no dascheem Kursemes apgabaleem dewahs us kreewi, us Nowgorodas gubernā, naht atkal us sawu dsumteni atpalat. 25. majā ūnkarig! ūnkarig! ūnkarig!

jahahs atkal no jauna strahdat un puhletees. Gan grehti nahlfees. Jo pa Jurgeem ktrs ūnkarig! ūnkarig! ūnkarig!

Berowas pilſehtā, tas 1784. gada us Leisareenes Katrinas II. pāwehli tika dibinata, sagatawojahs us 100-gadu pilſehtas jubileju 19. augustā.

Somija. Rahds Igaunis, kursch tur Aboā pēe kāraspehla deenē par apakshofizeeru, pē- ūnkarig! ūnkarig! ūnkarig!

„Vesti Postimees'ām“ pehz „Valt. Wehst.“ tulkojuma garačku ūnkarig! ūnkarig! ūnkarig!

„Lūsi Suometar“, ka „Olewiks“ wehsta, dōdot padomu, ka Somu walodu wajagot gluſhi ūnkarig! ūnkarig! ūnkarig!

„Utnehmis 40“ eenaibnieleem ūnkarig! ūnkarig! ūnkarig!

Mineta preeskohpilſehtas ūnkarig! ūnkarig! ūnkarig!

mehr muhsu kursemes — Widsemes — bishu = kopschanas beedribas statutes (t. i. us papihra) til ween wehl stahw, ka ir zetama bishu-kopschanas flosa, tamehr zitas Kreewijas weetas bishu-kopeji to jaw mah-zejnichi iswest. Peterburgas Neifarislā brihwa ekonomijas beedriba 22. aprili sch. g. Buraschewa, pee Imeras, atwehruse jaunu bishkopeju flosu. Skola mahga, bes galwenā preekschmeta, t. i. bes bishu-kopschanas, ari wehl dahrskopschanu un galdneezibū, zit dauds no tam bishkopejam jasim. Skola usnem skolenns, kas laukfokoli pabeiguschi; ustura nauda ja-eemalja par pušgadu eepreelchus. Ja skola netruhlt rukmes; tad ari ahrpus flosas dshwojochi skolneeki pee mahzibahm top peelaisti bes mafas. Mahzibas-kurss eet zaun 3 gadeem. Skolas likumi taps us wehleschanos satram pee-fuhtiti. „M. W.“ 21. num. sch. g. mehs tik plaschi rakstijahm par bishu-kopschanas wajadsibu pee mums, ka nu til wehl dereja jauno augschā mineto darbigo foli kā pee-rahdijumu no tam tē peeshmet, ka zitas weetā to jaw ari teesham darbds israhda, ko mehs wehl tikai wahrods kopjam. — Superfossata leetderiba top muhsu Baltijas gubernās aisweemi wairak atshta un schee skunstige mehjli weenemehr stupraki pirkli. Lihds ar to ir beidsamajā laikā loti leels superfossata tirgotaji flets pažeblees, no kureem daudsi scho mehfschanas libdelli fahlschi isleetat par sawas pahral leelas neeskaidras winnesta-fahribas apmeerinataji. Pilsehtās un us laukeem ari Schihdi jaw fahk esteilt, azis pahrgreenisch, sawu augstgradigo „labo“ superfossatu. Tikai daschi krikti tirgotaji tē ir to teizamu zehu us-nehmusch, sawus tē shmedamos nofazijumus un zenas atfahsti issludinat. Leepajas semkopibas-maschinu un skunstigu mehjli tirgotajs J. G. Pfeiffer lgs. islaidis ihpaschu rakstu schini leetā, kura ir jewischli ewehrojans tas padoms, ka war isdabut, waj superfossats now samaisits ar fmlistim waj semi; esot janem weena faju no scheem mehfsleem un ja-eeber glahs uhdene, pee nostahjuschahm weelahm glahses dibenda tad warot peemaijumus pasih. Ruston, Proktor un beedra lgi sawā zirkularā par superfossatu raksta schā: „Kad mehs Anglijā zehlahm nolihgumu, tad finams gan bijam tais domas, ka lai gan augstak - gradigu (17—20%) superfossatu leetoschanu pee mums tilai lehnām eeveeshees, tatschū, tee paschi apalch 13% kuhstoschas fofof-lahbes nepawisam nebuhtu nemami. Muhsu superfossati — Ruston, Proktor un beedra lgi raksta tablik — top wišpirms winu fabrikā, Anglijā, analiseti; schē pee noweschanas no luga ihpaschs amata - wihs pehz sawas paschu iswehles no schihs prezēs nonem prowi, to leek schejeenes politehniskas ismehginaschanas-stanzija analiset un mums tad pasneeds analisi ar winas offzieligo aprahdijumu atpaka, ta kā schihs analises pareisibas un kreetnibas deht wairs now nelahda schaubischanaahs.“ Pfeiffer lgs. Leepaja, kā ari Ruston, Proktor un beedra lgi, Riga, ir tee weenigee tirgotaji us scha lauka, kas ari zenas issludinajuschi. — Beidsot tēpat peeminam, ka skunstigu mehjli leetā mums pefuhtiti daschi jautajumi us kureem turpmak atbildesim. Kahds semkopis wehlahs finat, kahda galwochana pee

superfossata nemfchanas buhtu derigaka, wajta, kas aissstahw wina kuhstoschas fofof-lahbes saturu, waj ta, kas iset us finama plaujas - eenahkuma apstiprinachanu, kahdu daschi tirgotaji, ihpaschi Schihdi, fahlot beidsamajā laikā eeteilt? Atkal kahds zits laukfaimneels waiza, waj tagad, til beechi daudsfinata lainita weetā nedexetu labaki aemt gipst? Ziti jautajumi: Waj Tschili-salpeters ne-islauja semi? Kahdi augi buhtu ar kaulu-miltos atrodoscho fahpelki mehfsjami un kahdi ne? Jeb: Kehdeem augeem deretu wišlabaki fahpellis? Kas tee par Ohlendorfa fewischleem mehfsleem, kas tagad, nahk tirgochana — kur tee wišpahrigi, waj fewischli leetajami? Waj kahdi no zeen, semkopijem nebuhtu til laipni, ir sawus praktikos pedfishwojumus mums te pefuhtit?

Twaiku lopu-baribas futinachanas aparats.

Arl augschējo aparatu war effektis, rahgeinis, kartupetus, pelawas u. t. pr. preekschlopeem futinat. Zahdōs gabs, kur wahjaseena waj ahbolina plauja bijuse, ir schahds aparats pee lopu ustureschanas loti derigs. Walstamee kubli ir no baschada leeluma; 30 minutes war tais pelawas preeksch ishaweschanas peeteekoschi issutinat; tad top twaiku - zilimatajs flegts un preeksch istikschoschanas top kubli weegli apgræsti us muti aplahrt. Kamehr weens traiks top tukschots un atkal peevildits, kamehr otrā kubla issutimajahs bariba jo kreetni. Schis aparats der tēpat preeksch uhdene uswahrichanas. Augschēja nobildejuma war scho aparatu ar 2 traukeem redjet, kas parvisam 27 pudu smags un kur ee-eet 117 stopu; bet ir wehl masali ar weenu, un leelaki ar 3, 4, 5 un 6 zetū-shawhoseem waj walstameem twaiku-traukeem.

Jaunakā laitā ir jaw wišpahri tizis atshts, ka futinata bariba pee lopeem it stupri attur tā nosauktu loti nilno slimibū, so dehwe par „lupinosi“ un kas libdijahs farnu - kā r̄honim; lopi - sigrī, wišwairak aitas — ar to faslinisch, nobeidsahs diwī waj trihs deenās. Netik ween lupinas feens, bet ari no dāscheem tihrumēem eenahkuschee graudi, salmi un pelawas ir israhdijsches par schihs slimibas zehloneem. Kā awies sin, tad pagahjuscha mehnescha beigās, schini gada, ir Behrenwā weena gows ganibās krituse. Tē, kā mums schkeet, loti deretu finat, kahdā sahle lops etika, jeb kahda bariba minetai gowi eepreelchus mahjā tiluse preekschā likta; jo fahdiga ir bijuse ihpaschi tahda lopu-bariba, kas ilgalu laiku dabujuse nostahwetees schluhnd, behnind, bedrēs un zitas eeslehgātās weetās. Lopu-baribā pa schahdahm weetahm eeveeschahs

masi kustonisch, ko dabas = finataji noshan gan par pelejumu-fehnitem, gan istrōgeem. Schahdu zitadi loti fahdigu lopu - baribu war pareisi isglahbt kā wehl devigni pee baroschanas, tikai zaun futinachanu. Schee lopu-baribas futinajamee aparati pee mums nemalsa wiſai dauds — un ir fatram prahligam lopu-turetajam tikai eevehlejami Par semkopibas jautajumu isskai-drofchanu.

Katram rakstam, kas grib semkopibu parifi weizinat, wajag us praktikem ismehginajumeem un pedfishwojumeem atbalsties. Zitadi is mahzitahm galwahm zehluschies semkopibas raksti no pascha fawa eefaktuma atrod labu mahjas - weetu tikai wairat isglahotu semkopju starpa, kas ir til paschapsinigi un zentigi, ka tee usdrofchmajahs few un sawam paschu spehkam til dandī uftizetees, ka ar pīrmo ismehginajumu, lai ari tas deesgan labi ne-isdotos, to mehr ne-paliks ar augku eewaheschani wiſai apakat, bet atradihs alasch weenu jaunu zeliu patat otra, kas beidsot uswedihs us pastahwoschi preekschmigu panahkumu.

Ahtrali un felmigaki darbojahs tablik tee praktikli schepat jaw ismehginati weeglāti iswedami, ko laukfaimneeki taisni paschi weens ar otru dabu ismainit pa sawahm semkopibas sapulzehm un beedribahm. Bet kad nu to mehr mums wehl mas ir tahdu beedribu taisni preeksch masgruntneku wajadibahm, tad gan waretu weens waj otrs Latweeschu laikraksts, kas ar semkopibu wairak nodarbojahs, usnemtes semkopju leetas praktisku wadīchanu, kas lai pastahmetu eefsch tam, ka fainneeki redakzijai eefuhtiti drīhs weenu, drīhs otru jautajumu, un ko tad labprahiger, zentigee semkopji lai atbildetu zaun sawu praktisku ismehginajumi un pedfishwojumi eefuhtischani zaun kahdu raksteemi.

Egam daudskahtigi manijuschi semkopju novmogotees gar to jantajumu: „Kā wišlabaki waretu rubsus, kweeschus un ausas pee sawahschanas issargat no nepareisīgahs isbīschanas, sapeleschanas un fādīgīschanas?“ Daschi ziti laukfaimneeki atkal labprah wehletos finat: „Waj der ari plawas ar superfossatu mehslot?“

Mehs tē nu luhsam zeen. semkopju mums sawus padomus waj pedfishwojumus darit finamus; ar to leelako pateizibū mehs tad schos winu laipnos pefuhtijumus schini paschā weetā nodrūkasim.

No 1. junija schini gadā

Gelsch - Riga basitzu kapem eezelts jauns kapfehtu usraugs. Basizas waldes no minefās deenās issludina pee kapfehtu wahreem schahdus, Wahzu un Latweeschu walodā drūlatus likumus preeksch kapfehtu apmekletajeem:

S 1. Pilsehtu kapfehtas ir atwehras apmekletajeem il deenās, proti no aprīta libdi augusta mehnescham no pulksten 7 rihtos un zitods mehneschds no pulksten 9 rihtos libdi kamehr metahs krehsla. Kapfehtu wahru flegichana ilreis zaun swanischani tiks pašnotā.

S 2. Ir latram, kas kapfehtu apmekle, ja pāklausa kapfehtas usraugeem un fargeem.

S 3. Behrni drīhst kapfehtas ee-eet til ween, kad no pee-auguscheem teek paraditi, jeb ar usrauga fewischku atwehleschanu.

